

רשמה א.נ.

2827 פרוטוקול מספר 26/ג' פנימי
פנימי הוועדה לעניני פנים
שהתקיימה ביום ג', ו' בתמוז תשי"ח - 24.6.1958
בשעה 09.00

י. ריפתין - יו"ר
ד. בר-דב-האי
ע. דגני
א. עבאט
י. ווקח
י. שופמן

משתתפים:

מר סליון - משרד הפנים
מר הר-אבן - משרד הפנים
מר סילברסטון - משרד הפנים
מר רוזנטל - משרד המשפטים

מזמנים:

חוק שירותי הכבאות (המסך)

סדר-היום:

אני כותה את הישיבה.

היו"ר י. ריפתין:

סעיף 8(ד) (המסך)

בסעיף זה הוצע השם שמשפך יחידת הכבאות יהיה חבר ועדת הכבאות, לא תהיה לוועדה אפשרות לפקח על עבודתם של הכבאים.

היו"ר י. ריפתין:

י. ווקח: אין לערבב נבחרים בעובדים, ולא תהיה זו פגיעה בפרסטיג' של העובדים אם ישתתפו בוועדת הכבאות בזכות דעה פניעצת בלבד. לא צריכה להיות למפקד יחידת הכבאים זכות להשתתף בהחלטה על גודל הענינים, כי ועדת הכבאות הרי היא ועדה המפקחת וקובעת קווי מדיניות, ואין זו ועדה ביצוע, והמבצע אינו צריך להיות חבר בה. משום כך אני מציע להוציא את הפסקה (ד) מן הסעיף.

י. ווקח:

ד. בר-דב-האי: לפי החוק יהיה לארץ בולה ספקה כבאות ראשי אחד. הכוונה היא אפוא לפנות ליד ועדות הכבאות בכל מקום ומקום את מי שיוסמך לכך ע"י המפקח הראשי, ולכן גם לי יש ספקות ביחס לכדאיות הדבר.

ד. בר-דב-האי:

מר רוזנטל: בסעיף פני-המשנה הבאים מוגדרים תפקידיה של ועדת הכבאות, שהם תפקידי ועדה מייעצת בלבד, ובזוהי פניעצת צריכה למומחים להיות דעה.

מר רוזנטל:

מר סילברסטון: הכוונה היא שוועדת הכבאות תהיה ועדה של ביצוע ולא של תכנון או קביעת מדיניות, ובנודאט לא של טיפול בתקציב או בחוקי העזר. הכוונה היא לוועדה קטנה בהרכב לעומת הרשות הרחבה, וייתכן אף שתהיה לה סמכות פיקודית לגבי הפעלת השירות. לוועדה מסוג זה מצאנו להפריח שמפקד היחידה יהיה חבר.

מר סילברסטון:

מר סליון: כשדנו על ניסוח החוק הזה פנו אלינו אנשי כבאות והציעו את הדבר, ואנו קיבלנו את הניסוח. טענתם היתה שאם יש מתנדבים העושים את המלאכה, הם רשאים להיות ממוצגים בוועדה זו שאין לה - כפי שנאמר - תפקידים אלא של ייעוץ בלבד. מפקד יחידת הכבאים ייצג אפוא בוועדת הכבאות גם את המוסחים וגם את המתנדבים.

ד. בר-רב-האי: אני מציע לכתוב "מפקד יחידת הכבאים... יוזמנו לישיבות ועדת הכבאות מכוח תפקידם", במקום "יהיו חברי ועדת הכבאות מכוח תפקידם". הם יוזמנו לישיבות, ולא יפורש אם יהיו חברי הוועדה או לא.

הי"ר י. ריפתין: נדמה לי שהיועצים המשפטיים טועים לגבי משמעות הסמכויות של ועדת הכבאות. לא נאמר בחוק שתהיה זו ועדה מייצגת בלבד. החוק מדבר על רשות הכבאות שהיא מועצה רחבה, ועל ועדת הכבאות שהיא רשות יוטר מצומצמת. על רשות הכבאות נאמר שהיא לא תוכל להחליט על שום דבר מבלי להתייעץ תחילה בוועדת הכבאות, אך לגבי ועדת הכבאות לא נאמר שהיא ועדה מייצגת בלבד. יחד עם זאת, ועדת הכבאות לא תהיה אורגאן פיקודי, היא לא תפקד על כיבוי שריפות, ולא צריך אפוא ליצור נוהג שאנשים שהם מבצעים נצדיכים לעמוד לביקורת המוסדות הנבחרים, יהיו חברים באותם מוסדות.

א. עבאס: לדעתי אפשר לקבל את הצעת משרד הפנים. יש לזכור את המתנדבים כשדנים בענין זה, ולא לחשוב רק על תפקידים השכירים.

מר רוזנטל: אם תידחה הצעת הממשלה בסעיף זה, יש לי הצעת-פשה, להוסיף: "אולם לא תהיה להם זכות הצבעה" לזוטה הקיים, ואז יהיה מעמד דומה לזה של היועצים המשפטיים בוועדות הכנסת. הם ישתתפו בישיבות הוועדות, אך לא תהיה להם זכות הצבעה.

ד. בר-רב-האי: אם כך - מוטב לקבל את הצעתי, כי לפי הצעת מר רוזנטל תתקבל סתירה בין שני חלקי המשפט.

י. רוקח: גם לוועדות הכנסת יש פונקציה למעשה של ייעוץ בלבד ולא של ביצוע, וגם שם יש לנציגי הממשלה זכות דעה מייצגת בלבד.

הרחלטה: לקבל את הצעת ח"כ בר-רב-האי ולנסח את סעיף 8(ד) כדלקמן:
"מפקד יחידת הכבאים ומפקח הכבאות הראשי או מפקח כבאות שהוסמך לכך על-ידי יוזמנו לישיבות ועדת הכבאות מכוח תפקידם".

סעיף 8(ה)

הי"ר י. ריפתין: סעיף זה נראה קצת משונה בעיני. האורגאן העליון הוא רשות הכבאות שבחנה בוועדת כבאות, אך האורגאן העליון הזה לא יוכל להחליט על שום דבר מבלי להתייעץ באורגאן שהוא עצמו בחר.

מר סילברסטון: גם בתיקון לפקודת העיריות, למשל, כתוב שכאשר תקום ועדה חקלאית על-ידי עיריה כלשהי, אין העיריה יכולה להחליט סופית על כל ענין חקלאי אלא לאחר ששמעה את דעתה של אותה ועדה. גם כאן כך: תהיה ועדת כבאות שהיא ועדה מקצועית, ורצינו שדעתה תישמע בכל מקרה על-ידי רשות הכבאות.

ד. בר-רב-האי:
 הסעיף הזה הוא הסעיף החידושי המדובר למעשה על סמכויותיה של ועדת הכבאות. סעיף 3 מדבר על חובותיה של דשות הכבאות, אבל הסעיף הזה בא להגביל אותה והוא אומר שדשות הכבאות לא תוכל להחליט בשום דבר אלא לאחר שתתייעץ בוועדת הכבאות. אני מציע אפוא להעביר את הסעיף 8(ה) לתחילת הסעיף 8: דשות הכבאות תמנה ועדת כבאות, וועדת הכבאות תייעץ לדשות הכבאות בכל הענינים הנוגעים לסמכויותיה.

מר רוזנטל: גם פסקה (ו) שייכת לאותו ענין.

י. שופמן:
 לאמיתו של דבר הרי הוועדה ולא דשות הכבאות היא שתטפל בכל הענינים היום-יומיים של הכבאות במקום, ואין טעם שדשות הכבאות תחליט מבלי להתייעץ בוועדה.

הינ"ר י. ריפתין:
 אני מציע לקבל את סעיף 8(ה) כפי שהוא, ולהשאיר ליועצים המשפטיים את ההחלטה היבן להכניס אותו.

י. רוקח:
 לא נראית לי ההצעה שדשות הכבאות לא תוכל להחליט בנוגע לסמכויותיה היא מבלי להתייעץ בוועדה. אני מבקש אפוא למחוק מהסעיף את המלה "סמכויותיה" ולהשאיר רק "תפקידיה". כי דשות הכבאות היא המוסד העליון, והיא אינה חייבת להתייעץ בוועדה בנוגע לקביעת סמכויותיה אלא רק בנוגע לקביעת תפקידיה.

הרוחלט: 1. לקבל את הצעת ה"כ. רוקח ולמחוק מסעיף 8(ה) את המלה "סמכויותיה";

2. לאשר את סעיף 8(ה) בתוספת התיקון שנתקבל.

סעיף 8(ו)

י. רוקח:
 אני מציע לכתוב "למעט קבלת תקציב" במקום "למעט הצעת תקציב".

ד. בר-רב-האי:
 דשות הכבאות בקביעתן לדשות המקומיות בדבר התקציב, והדשות המקומיות היא שמקבלת אותו, ולכן אי-אפשר לכתוב "קבלת תקציב".

מר רוזנטל:
 הפל תלוי בזוסח של הסעיפים האחרים. כי בסעיף 6 כתוב: דשות הכבאות תערוך הצעת תקציב. ואם שם נאמר "הצעת" - צריך גם כאן לכתוב כך.

י. רוקח:
 הרי נאמר לנו שוועדת הכבאות היא רק ועדה מייצגת, ואילו כאן מוצע להדשות להעביר לה סמכויות דשות הכבאות.

הינ"ר י. ריפתין:
 כל החברים מסכימים שאסור יהיה לדשות הכבאות להעביר לוועדת הכבאות את סמכויותיה בקשר להצעת התקציב. אבל הוועדה רוצה להשאיר לוועדת הכבאות בכל זאת דשות להציע תקציב, כי לכל אחד יש דשות להגיש הצעות משלו. אנו מבקשים אפוא את היועצים המשפטיים לנסח את הסעיף כך שדשות הכבאות לא תוכל להעביר את הסמכויות הפינאנציות לה בצדונו לוועדת הכבאות, אבל יחד עם זאת שתשאר בידי הוועדה האפשרות שיסנה לכל אחד אחד להציע הצעות לתקציב.

י. שופמן:
 אני מציע לכתוב: "דשות כבאות ושאת לאצול לוועדת כבאות מתפקידיה ומסמכויותיה לפי חוק זה, פרט לסמכויות הכלולות בסעיפים 5 ו-6 של החוק", שהם הסעיפים המדברים על הסמכות להצעת תקציב ולהציע חוקי עזר.

אני מציע לכתוב: למעט קבלת תקציב במקום למעט הצעת תקציב.

י. רוקח:

החלט: לקבל את הצעת א"פ ישעיהו ולכתוב: (ו) רשות כבאות רשאית לאכול לוועדת הכבאות מתפקידיה ומסמכויותיה לפי חוק זה ובהתאם לתנאים שקבעה, פרט לסמכויות הכלולות בסעיפים 5 ו-6 של חוק זה.

סעיף 8 (ז)

ד. בר-רב-האי: אני מציע למחוק את הסעיף הזה. הוא נוצר כדי לשמור על המחצית שבסעיף (ג). ועדת הכבאות צריכה היתה להתקנות בחציה מבין חברי המועצה של הרשות המקומית ובחציה מבין חברי מחוצה לרשות המקומית, ומשם כך אמרו שחברי הוועדה מכוח תפקידם לא יובאו בחשבון המחצית. אך לאחר שחקנו בסעיף (ד) את המלים האחרות שאנשים אלה יהיו חברי הוועדה, אין עוד צורך בסעיף (ז).

אני מסכים למחוק את הפסקה, אבל צריך לכתוב שיו"ר ועדת הכבאות יהיה חבר המועצה.

י. רוקח:

זה נאמר בסעיף (ג).

מר מלינו:

החלט: למחוק את סעיף 8 (ז)

סעיף 9

(קורא את הסעיף).

היו"ר י. ריפתי:

מר רוזנטל: בשעתו הוטל עלינו לעבד הצעה בקשר עם איגודי ערים. הבאנו הצעה בנדון, שיש לה קשר עם סעיף 9, ואנו מציעים שזה י"ה סעיף 9 (א). ההצעה אומרת:

"9א. למרות האמור בסעיפים 4 ו-17 לחוק איגודי ערים תש"ו-1955, רשאי שר הפנים, על אף התנגדותה של רשות מקומית מעוניינת כאמור בסעיף 3 (ג) לאותו חוק, או על אף אי-הסכמתה של רשות מקומית כאמור בסעיף 17 לאותו חוק, להקים בצו איגוד ערים שתפקיו הבטחת שירותי כבאות, או לצוות על צירופה של רשות מקומית לאיגוד ערים שתפקידו הבטחת שירותי כבאות, הפל לפי הענין, וחייב הוא לעשות כן אם נזכח שרשות מקומית המציעה את ההתאגדות או המבקשת את הצירוף, אין ביכולתה למלא לבדה את התפקידים והחובות לפי הסעיפים 2 ו-3 לחוק זה."

סעיף 9 בא להבטיח שלא ישאר שטח-הפקד במקום שאין בו כל רשות מקומית. סעיף זה אומר שרשות כבאות רשאית להתקשר עם רשות אחרת מרצונה היא, וחיבת לעשות זאת אם נדרשה לכך ע"י שר הפנים. בענין זה כבר קיימו דיון במלים "שכנות" או "אחרות". ניסוח סעיף 9 איננו בקו הדעה הכללית שהושמעה, ואני מציע אפוא קודם-כל להחליט לגופו של ענין.

היו"ר י. ריפתי:

י. רוקח: בחוק זה מכניסים יותר מדי התערבות של שר הפנים. בסופו של דבר הרי גם לרשויות המקומיות יש הבנה כלשהי בענינים אלה. עריית ת"א תבין בעצמה שהיא צריכה להתקשר לצרכי כבאות עם עריית ד"ג או גבעתיים, ולא צריך להכניס כאן את שר הפנים אלא במקום שיש הכרח לכך, ואני מתנגד אפוא למלים "לפי תנאים שיקבע השר" שבסעיף 9.

י. שו"ת:

בדרך-כלל אינני נלהב לסמכויות מיוחדות
לשר המסים, אבל דוקא הפעם אני חושב שזה
בסדר. כי מקומות קטנים ישתדלו להתחמק מכל אחריית בעניני כבאות
וישמרו על כך שבמקומות הגדולים השכנים יש סידורים ובשעת הצורך לא
יסתבר לנוא לעזרה. משום כך העליתי בשעתו את ההצעה ששר המסים יהיה
רשאי לכפות על המקומות התאגדות לצרכי כבאות, ואני חושב שהניסוח
באן סתמים להתפתות הריבוי כפי שהיה בשעתו.

י. שו"ת:

הסעיפים 9 ו-9א משלימים את רצונה של
הוועדה בכך שהם צותבים אפשרות לזויות
המקומות להתאגד כצוותא, ואם אינן רוצות - יש אפשרות לשר המסים
לכפות התאגדות כזאת. אבל יש צורך בת'אום בין שני הסעיפים. המלים
"החייבת היא לעשות זאת אם נדרשה לכך ע"י שר המסים" שבסעיף 9 מיותרות
לאור הוספת הסעיף 9א המוצע. סעיף 9 ידבר אפוא רק על התקשורת כצוותא,
ואין סעיף 9א - על חובה ששאינן רצון.

אשר לתנאים שהשר יקבע להתקשורת כצוותא -
עדין זה דרוש באמת הבהרה נוספת. אני מבין שהכוונה היא לתנאים
המבטיחים את יעילותו של השירות, אבל זאת צריך לומר בפירוט.

ז. שו"ת:

סעיף 9א מבטיח לדעתו מה שאנו רוצים לומר.
אם הסדר כצוותא לפי סעיף 9 לא יספק את
שר המסים - הוא יוכל לכפות על הזויות המקומות הסדר לפי סעיף 9א,
ואין צורך להוסיף תנאים בטעף 9.

ה. שו"ת:

איגודי-ערים מוקמים בדרך-כלל בין מקומות
שכנים, ודבר זה נשאר כך גם לפי הסעיפים
9 ו-9א, ואילו החברים ישתדלו בעתו על חובת עזרה גם למקומות שאינם
שכנים. בחובתה "האש" שקיבלנו משרד המסים - פטור למשל על שריפה
בקיטור-בית, בדרך שאיגודי ערים לא יפתחו את היחס שבין עיריית ת"א
ובין אפשרות של שריפה בקיטור בפת. ויש בארץ, פתוח לתאגודת איגודי
ערים, בעיה של שריפות גדולות, בפת, בשדות או בגגות אילת, מקומות
שריפות מקומיות לעולם לא יגיעו כצוותא המשוב להסדר ביצטתן, ואני
רוצה שבמאמץ בת"א ידעו שמתוכתם לעזור בכיבוי גם במקומות כאלה.

אני מבקש הווא: ראשית, הפטר למה אתם
שוללים חובה של עזרה הדדית בקנה-מידה ארצי במקרה של צורך, בתוך
החובה ולא בתוך רשות, ושנית - אם אינכם שוללים זאת - מדוע אין
ההצעה בדרך יתרה?

ט. שו"ת:

בסעיף 9 מדובר לא על רשויות מקומיות
שכנות אלא על זויות מקומיות אחדות.
עיריית ת"א יכולה להתקשר לפי סעיף זה - כרשות - עם המועצה באילת.
הכוונה היא להניח בראש וראשונה למקומות להתקשר ביניהם כצוותא, אבל
יחד עם זאת משאירים לשר המסים אפשרות לפקח על התנאים, מצד שני,
כשאינן רצון מצד זויות להתאגד - בא סעיף 9א המאפשר לשר לחייבן לכך.

אני מבין את הצעת ה"פ דוקא דרגתי לפחות
את הדשות לשר המסים להתנות תנאים כבד בסעיף 9. כוונת המלים הללו
למנוע גיבול של רשויות קטנות ע"י רשויות גדולות, אבל אין התנגדות
מצדנו לפחות זאת. יש גם הבדל בין איגודי ערים בסעיף 9א, שבאן
פירוט הדגד התמוזות מש, לבין התקשורת גרידא בין רשויות לצורך
זה, כפי שבאמר בסעיף 9.

ה. שו"ת:

מדוע לא לפתוב: "שר המסים יקבע בתקנות
את דרכי הניצוע של חובת העזרה ההדדית
בין רשויות הכבאות במסגרת הארץ כולה?"

ט. שו"ת:

לדעתנו סעיף 9א סלכתחילה היה מיותר,
מפני שיש חוק איגודי ערים המאפשר הסדר
כזה בלאו הכי. אבל ביוון שהוועדה דרשה סעיף כזה, ניסחנו אותו. אשר
לתנאים שיקבע השר - אי-אפשר לפוט בחוק את כל התנאים, ולכן ניסחנו
בסעיף של סעיף 9א הסעיפים שמהם אפשר להסיק את התנאים. סעיף 9א בכל
אופן אינו מפלא את מקומו של סעיף 9, ושאלת אישור התנאים ע"י השר
בסעיף 9 נשארת באמת פתוחה.

מר מלינון:

יש להפריד בין איגודי ערים ובין עזרה הדדית. על איגודי ערים מדבר סעיף 9א. אם אנו רוצים לחייב רשות קטנה להשתתף ליחידת כבאות אחת ע"מ למנוע בזבוז כספים וציוד - זהו ענין לאיגוד ערים. אבל אני מבין שעיקר הויכוח הוא בענין העזרה הדדית. אנו רוצים להשיג ששר הפנים יוכל לחייב את כל רשויות הכבאות בארץ להגיש עזרה בתנאים מסויימים, ופה אני רוצה לתת דוגמה: בסחנת-הקמח ברחבות פרצה שריפה, ומספר יחידות כבאות לא רצו לצאת לכיבוי עד שיבררו אתן את ענין התשלום, והענין נסחב עד שהסחנה נחרבה. מקרה דומה אירע בשפרעם ובמקומות אחרים. אנו חייבים אפוא לקבוע בתקנות משהו כללי שיחייב לצאת לעזרה ללא היסוס בתנאים שייקעו מראש או שהשר יחליט עליהם לפי מרחק המקום, לפי שעות העבודה וכו', לאחר המעשה.

משום כך אני מבקש שלא להוציא את המלים הללו בדבר התנאים מסעיף 9. זהו אחד הדברים החשובים שמנעו ויכוח בכל מקרה של כיבוי שריפה יבזאת. כי צריך מישהו להיות הקובע בענין זה, משום שאי-אפשר בכל מקרה לרוץ לביהמ"ש.

אשר למלה "רשאית" שבתחילת סעיף 9, הכוונה היתה שבדרך-כלל הסכמים יבואו מרצונן הטוב של הרשויות המקומיות, ורק במקרה שבאמת לא ירצו - תוכנס החובה מצד השר.

היו"ר י. ריפתין:

כיוון שנתברר כי יש בעיה מחוץ לאיגודי ערים, אני מציע לכתוב ששר הפנים יקבע בתקנות את דרכי ההסדר לעזרה הדדית בין רשויות הפקאות במסגרת ארצית, כדי ששר הפנים יהיה חייב לפרסם תקנות שבהן תנאים של חובת הגשת העזרה בקנה-מידה ארצי.

מר רוזנטל:

בסעיף 3(5) כבר דובר על חובה של עזרה הדדית בין רשויות שכנות. כלומר: בנוגע לרשויות שכנות יש חובה. בסעיף 9 מורחבת המסגרת בנוגע לרשויות אחרות, גם שאינן שכנות, אך פאן יש רשות ולא חובה. מה שמציע עכשיו היו"ר זה למעשה לבטל את סעיף 3(5) וגם את סעיף 9, ולהשאיר הכל לתקנות. אינני יודע אם שר הפנים יסכים לקבל זאת עליו.

ד. בר-רב-האי:

מי קובע מה חייבים כבאים בתל-אביב לצאת לעזרת אילת בכיבוי שריפה?

היו"ר י. ריפתין:

רצון הוועדה בענין זה ברור: אנו רוצים למנוע מצב כזה שתיאר מר מלינון לצבי השריפה ברחובות.

מר סילברסטון:

הובהר הצורך גם של סעיף 9 וגם של סעיף 9א. גם לגבי איגודי ערים וגם לגבי התקשרויות יש האלמנט של רצון וגם של אפשרות כפיה השר. נוסף על אפשרות הכפיה, יש סעיף התקנות המאפשר לשר להתקין תקנות בנוגע לרשויות אחרות, ומכך משתמעת הכוונה גם לגבי רשויות שאינן שכנות. ההבדל היחיד בין מה שכתוב בסעיף התקנות ובין מה שמציע עכשיו הוועדה הוא שבסעיף התקנות מדובר על כך שהשר רשאי להתקין, ואילו חברי הוועדה רוצים שהשר יהיה חייב להתקין תקנות. בדרך-כלל לא נהוג לומר שהשר חייב אלא רשאי להתקין תקנות. כי מבחינת הביצוע הרי זה היי-נו-הן, אלא אם כן אין אפון בשר שיפעיל בכלל את החוק. מבחינה מעשית לא ישתנה המצב גם אם נכתוב "חייב" במקום "רשאי", כי במקרה כזה אחייב את השר הביטחון הפרלמנטרית ולא מה שכתוב בחוק.

מאחר שהסעיפים הללו קובעים אפוא מה שקובעים, ומעיקר התקנות גם הוא נותן רשות לשר להתקין תקנות באותו ענין - אני מציע שלא להחליף את הרשות של השר להתקין תקנות בחובה, דבר שעל הנייר יש לו משמעות רצינית ואילו למעשה אין בכך הבדל.

24.6.58 - תשנ"ח

לאחר הדיווח שהביא סר סלינג, גם אני מציע שהשר יהיה חייב להתקין ולא רשאי בלבד.

א. עמנו:

אני מציע שהיועצים המשפטיים ינסחו מחדש את סעיף 9 בהתאם לכוננת הורעה. בסעיף יצאנו את ביטויי שתי פגמות: ראשית - חובה של התקנת תקנות ולא רשות בלבד, ושנית - לפי הסדר שיקבע שר הפנים.

הינר י. ריפטי:

התקלטה:

לקבל את הצעת הינר: היועצים המשפטיים ינסחו את סעיף 9 מחדש, ויכללו בו: (א) חובה השר להתקין תקנות ולא חובה בלבד; (ב) להשאיר בסעיף את המלים האומרות שהתקנות יתפרסמו בין רשויות כבאות יהיו גומים לתנאים שיקבע שר הפנים.

בסוף הסעיף 9 לא אני מציע להוסיף את המלים: "או מטעמים אחרים", נוסף על הסיבות המוזכרות בהתאם לטענות 2 ו-3 של התוקף.

י. רוסה:

מר רובינשטיין:

הרישאה של סעיף 9 אומר ששר הפנים רשאי להתקין איגוד ערים על אף ההצגות של הרשויות המקומיות בכל מקרה שהוא פוזא לנחוק. אבל נוסף לכך יש הטיפה של הסעיף האופרתי שבמקרה שמתקיימות הסיבות המוזכרות בטענות 2 ו-3 של התוקף - יהיה השר חייב ולא רשאי בלבד להתקין איגוד ערים. כלומר: בשמין ביכולתה של רשות אחת לפעול לבדה, לא ייתכן להתיר שהשר חייב להתקין איגוד ערים "מטעמים אחרים", אם אומרים שהשר חייב - צריך לפרט מהי.

י. שטיינה:

לפי הרישאה של סעיף 9 רשאי שר הפנים להתקין איגוד ערים על אף ההצגות של הרשויות המקומיות. אשר לסיפא - נראה לי שיש כאן פסיקות פלגות בדבר אותה.

הינר י. ריפטי:

מה יהיה אם נפתק את הסיפא של סעיף 9? שר הפנים ינסח את סעיף 9 באופן זה.

מר רובינשטיין:

אני מציע אפוא לפתוק את הסיפא של סעיף 9, ולעשות זאת לפחות ברישאה "שר הפנים יפרסם" במקום "שר הפנים רשאי לפרסם".

הינר י. ריפטי:

מר רובינשטיין:

זה לא טוב, כי אם חובה - צריך לסייג זאת וללכת בתחילתה הוא חייב.

הינר י. ריפטי:

נניח שתי רשויות שאינן יש ביכולתן להתקין רשות כבאות נפרדת לכל אחת, אבל השר חושב שצריך להתקין איגוד ערים. מה יקרה אז?

מר רובינשטיין:

אם לפי דעתו הדבר דרוש - הוא רשאי לעשות זאת.

התקלטה:

לפתוק את הסיפא של סעיף 9 מהמלים "והשר ינסח" ואלאשר את סעיף 9 פרוס לסיפא כפי שהוא.

סעיף 10

=====

(קודא את הסעיף).

הי"ר י. ריפתין:

כפי שהוחלט בישיבה קודמת, מקומו של סעיף זה יהיה לאחר סעיף 3, והוא יהיה סעיף 4.

מר רוזנטל:

המלים "במקום הסמוך לתחומה" עומדות בסתירה לכל מה שהחלטנו עד כה.

י. ישעיהו:

אני מציע למחוק בכלל את הסעיף הזה לאחר החלטותינו בסעיפים הקודמים, לאחר שאמרנו כי השר יוכל להתקין תקנות על יסוד של חובת עזרה הדדית כלל-ארצית.

הי"ר י. ריפתין:

קודם נקבע שרשות הכבאות חליבת לעזור. עכשיו יש שאלה אם היא רשאית להוציא את רכוש העיריה אל מחוץ לתחומה. כי יכול מישהו לשאול אותה: מי ביקש מסך להיות טובה ולהוציא את רכוש העיריה אל מחוץ לתחום ולהשתמש בו לצרכים של רשויות אחרות? על כך בא הסעיף הזה לענות.

ד. בר-לב-האי:

הסעיף 10 קשור בסעיף 11 הנ"ל. היסוד של שני הסעיפים הללו איננו בשאלה שאם יש הנראות המחייבות רשות כבאות לעזור עליה להיות רשאית גם להוציא ציוד. הבעיה היא שכל מה שנאמר עד כה ביחס להתקשרויות ולא יגודי ערים חל על מקומות שיש בהם רשות מקומית, ואילו הסעיפים 10 ו-11 באים לענות לבעיה של מקומות חסרי סטטוס פונציפלי שבהם לא יכולה להיות רשות כבאות ואי-אפשר גם להשתמש בדרך של איגודי ערים.

מר סילברסטון:

הסיפא של סעיף 10 כבר נמצאת בסעיף הקודם שקיבלנו. אשר למלים בדבר הרשות להוציא ציוד - נראה לי שהדבר שייך לסעיף המדובר על הסכם בין הרשויות המקומיות בדבר עזרה הדדית.

הי"ר י. ריפתין:

בישיבה קודמת הוחלט להעביר את הסעיף 10 לאחר סעיף 3. אשר לשיפא של הסעיף - גם אם הוא מובן מאליו מוטב לומר זאת שוב במפורש.

מר רוזנטל:

אני חוזר ואומר שיש קשר הדוק בין הסעיפים 10 ו-11. שניהם דנים במקום חסר סטטוס מונציפלי. סעיף 11 אומר שמקום כזה צריך לדאוג לעצמו, ואילו הסיפא של סעיף 10 מדברת על מקום הסמוך לתחומה של רשות כבאות ואיננו נמצא בתחומה של כל רשות אחרת.

מר סילברסטון:

אני מציע להשאיר את הרישא של סעיף 10 כפי שהיא, ואילו את הסיפא לצרף לסעיף 11. הרישא של סעיף 10 תועבר - כפי שכבר הוחלט בישיבה קודמת - להיות סעיף 4, וסעיפי החוק 4-11 ימחקו בהתאם.

מר רוזנטל:

הוחלט: לקבל את הצעתו של מר רוזנטל: הרישא של סעיף 10 תישאר כפי שהיא אך תועבר להיות סעיף 4, ומספרי הסעיפים 4-11 יתוקנו בהתאם. הסיפא של סעיף 10 תצורף לסעיף 11 בסופו.

סעיף 11
=====

היו"ר י. ריפתין:

(קורא את הסעיף).

אני מציע לכתוב "אדם או חבר בני-אדם".

לפי פקודת הפרשנות "אדם" כולל חבר בני-אדם.

מר רונזטל:

אפשר בכל זאת לכתוב "אדם או חבר בני-אדם".

מר סילברסטון:

הרחלם: לכתוב "אדם או חבר בני אדם", ולקבל את סעיף 11 בתוספת התיקון הנ"ל, וכן לצרף בסוף הסעיף את הסיפא שהועברה בסעיף 10.

סעיף 12
=====

היו"ר י. ריפתין:

(קורא את הסעיף).

אני מציע שלא לדרון עכשיו בסעיף זה כי, כפי שאמרתי, באחת הישיבות הקרובות נקיים דיון בהשתתפות נציגי משרד האוצר בשאלות המימון של החוק הזה בכללו.

הרחלם: לדחות את הדיון בסעיף 12 עד לאחר הדיון הכללי בבעיות המימון של החוק.

סעיף 13
=====

היו"ר י. ריפתין:

(קורא את הסעיף).

גם את הסעיף הזה אני מציע לדחות עד לאחר הדיון בבעיות המימון.

י. שעינהו:

הרחלם: לדחות גם את הדיון בסעיף 13 עד לאחר הדיון הכללי בבעיות מימון החוק.

סעיף 14
=====

היו"ר י. ריפתין:

(קורא את הסעיף).

מר רונזטל: משנתפרסמה הצעת החוק והכבאים ידעו שדנים בה, היתה סכנה שעל חשבון מתכנת להעביר הכל לרשות המדינה ייעשו גודדי הכבאים נדיבים לפתע ויכנסו בהתחייבויות של פיצויים וכו' שהרשויות המקומיות לא יוכלו לעמוד בהן. כדי לסנוע אפשרות כזאת, נאמר בחוק: ההתחייבויות שנעשו עד ה-1 באפריל 1957 - עוברות איפסו-פקטו, כמו הזכויות של המתנדבים. לגבי ההתחייבויות שנעשו לאחר התאריך הזה ניתנת רשות של שיקול-דעת לשר הפנים להחליט עם החובות הללו יעברו לרשות המדינה או לא. התאריך 1.4.57 נקבע משום שזוהי תחילת שנה תקציבית וכבר אז דנו בחוק.

מר מלינון:

כשפנינו בתחילת הדיון בחוק לרשויות המקומיות והתייעצנו אתן, הן העירו לנו שיש סכנה כזאת שיחידות הכבאים ייכנסו להתחייבויות שהרשויות לא תוכלנה אח"כ לעמוד בהן, התחייבויות של רכישת ציוד או הקמת מבנים וכדומה. הזהרנו אז את כל היחידות שסעיף כזה עלול להיכנס לחוק ושלא ייכנסו להתחייבויות כאלו. התאריך של 1.4.57 נקבע כי זהו הזמן שבו הזהרנו את יחידות הכבאים.

י. רונק:

האם יש יחידות כבאים שפעלו שלא מתוך תיאום עם הרשות המקומית?

מר מלינון:

בתל-אביב, למשל, היחידה היא עצמאית. מתוך תקציב של 160 אלף לירות משתתפת עיריית ת"א בסכום של 15 אלף ל"י בשנה בלבד, ואין על יחידת הכבאות שום פיקוח מצד העירייה. יחידות הכבאים בערים הגדולות, פרט לירושלים, הן אגודות המנהלות את עניניהן בעצמן, אם כי הן מקבלות תמיכה מן העירייה. יש לי מאזנים של כל היחידות לפני 1.4.57 ו-1.4.58 על-מנת להבטיח את הענין הזה.

היג'ר י. ריפתי:

האם הסעיף הזה טוסכם עם האגודות הללו או שיש עלין ערעור?

מר מלינון:

אינני יכול לומר אם יש הסכמה. נאמר לי בע"פ ע"י מרכז מכבי-האש שהם אינם חושבים לצצל את תקופת המעבר הזאת.

לאחד שקראתי שוב את הסעיף, אני מציע לכתוב "אגודת הכבאים" או "יחידות הכבאים" במקום "גדודי הכבאים".

הרחלטה: לכתוב "אגודות הכבאים" במקום "גדודי הכבאים".

י. רונק:

מדוע מופיעה המלה "בהסכמתם" בסעיף זה?

מר רונקבטל:

משום שהאגודה כיום היא פרטית, ואם היא תחליט לשמור לעצמה בנין או חלק של רכוש שהיה ברשותה, אי-אפשר לעשות אכספרופריאציה בניגוד לרצונה. משום כך אפשר להעביר זאת רק בהסכמתה.

היג'ר י. ריפתי:

נמשיך בסעיף זה בישיבה הבאה. בסיום הישיבה בדצונזי להודיע לחברים שיהיה עלינו להוסיף עוד ישיבות אם אנו רוצים לסיים את החוק במועד. כמו-כן עלינו עוד לאשר מסקנות בקשר עם הצעה לסה"י בדבר תאונות בדרכים. יש כבר בידי הצעות של משרד התחבורה בענין זה.

התחייבנו, ביחד עם משרד הדתות, לקבל משלחת של העדה המוסלמית בדבר מעמדה וזכויותיה, ונשמע אותה באחת הישיבות הקרובות. כמו כן עלינו עוד לקיים בירור בוועדה בעקבות הסרטים שראינו אתמול במועצה לביקורת סרטים.

(הישיבה נצעלה ב-11.00)